

KLIIMAMINISTEERIUM

Teet Tomson
RMK
rmk@rmk.ee

26.01.2026 nr 15-3/26/307

RMK Metsakuivendussüsteemide korrashoiu
strateegia kavand

Austatud Teet Tomson

Palusite meilt tagasisidet RMK kuivendussüsteemide korrashoiu strateegia kavandile. Esitame meie ettepanekud.

1. Palume täiendada sissejuhatust. Teeme ettepaneku tuua kuivenduse vajalikkuse juures välja ilmastiku muutuste arvanded, et metsakuivenduse vajalikkus oleks selgemini väljendatud.

Selgitus: Keskkonnaagentuuri andmetel on Eesti tingimustes viimase 60 aasta jooksul keskmine aastane õhutemperatuur tõusnud 1,2 kraadi. Temperatuuri tõusuga on kaasnenum sademete hulga tõus 34,8 mm võrra aasta keskmisena. Samal ajal on aurumine atmosfääri järjepidevalt vähenenud. Tulemuseks on see, et sama ajaperioodi ehk viimase 60 aasta jooksul on aurumata jääv sademete hulk aastas suurenenud 48,8 mm (245,1 millimeetrilt 293,9 millimeetrini). Aastane veebilanss (sademed miinus aurumine) on 60 a jooksul suurenenud 19,9%. Seetõttu on soostumine meie tingimustes süvenev protsess.

2. Palume täiendada sissejuhatust ja lisada viited kehtivale Kliimamuutustega kohanemise arengukavale aastani 2030.

Selgitus: Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030 (lk 12) toob välja, et suure intensiivsuse ja sademete hulgaga sajud võivad hakata põhjustama lokaalseid üleujutusi. Sademete hulga kasv suurendab toitainete väljakandmise riski mullast pinna- ja põhjavette. Pehmed talved vähendavad mullaveevaru vegetatsiooniperioodi esimesel poolel, mis tingib omakorda niisutusvajaduse suurenemise. Maaparandussüsteemide töökindluse tagamine vajab senisest suuremaid ja järjepidevaid investeeringuid, mis nõuavad asukohatundlikke valikotsuseid. Kuna paljude varasematel kümnenditel rajatud maaparandusobjektide renoveerimine on

ressursikulukas, aga vajadus ületab investeerimisvõimet mitu korda, tuleb lähitulevikus otsustada, millised kuivendussüsteemid on Eesti majandusele olulised ja millised tuleb hüljata. Lisaks tõdeb kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030 (lk 19), et puistute koosseis ja selle kaudu puidu kvaliteet ning puidu kättesaadavus liigniisketest metsadest võib kliimamuutuste tagajärjel halveneda ja kulutused metsanduses suurened. Seetõttu on vaja suurendada investeeringuid metsade infrastruktuuri ja inimeste teavitusse, et tagada puidukasutuse säilimine ja puidu kvaliteet ning suurendada sel teel süsiniku sidumist.

3. Sissejuhatuses lk 2 kirjutate „Kuivendussüsteemid vajavad tehnoloogilisi lahendusi, et tulla toime äärmuslike kliimanähtustega ning nende mõjudega. RMK tegeleb koostöös teadusasutustega kuivendussüsteemide negatiivsete mõjude uurimise, mõjude vähendamiseks vajalike leevendusmeetmete väljatöötamise ja rakendamisega.“

Teeme ettepaneku täiendada lõiku kuivendussüsteemide terviklike, sh positiivsete mõjude uurimisega.

Selgitus: Praeguseks on kuivendussüsteemidega metsi kaitse alla võetud ca 140 000 ha. Kaitse alla võetud alad sisaldavad ka olulises osas Natura 2000 elupaikadeks määratud alasid, mistõttu ei ole saa eeldada, et kuivendusel on elurikkusele vaid negatiivne mõju.

4. Metsamajandusliku vaate all lk 3 kirjutate: „Metsakuivenduse majanduslik mõju on oluline – kuivendatud aladel on metsa juurdekasv 2–3 tihumeetri võrra hektari kohta aastas suurenenud (Kuivendussüsteemi rekonstrueerimise mõju puistu juurdekasvu ja põhjavee taseme dünaamikale).“

Teeme ettepaneku lõiku täiendada majandusliku sisendiga. Üksnes juurdekasvu suurenemise hindamine tihumeetrites aasta kohta ei anna edasi tegelikku majandusmõju.

Selgitus: Raieringi jooksul saame IV boniteedi siirdesoo männikus ca 150 tm/ha samas kui mustika-kõdusoo männikus on saavutatav tagavara ca 350 tm/ha ehk siis 2,3 korda rohkem. Saadava materjali väärtuse suurenemine on aga oluliselt suurem kui 2,3 korda tänu kallimate (palgi) ja kvaliteetsemate (väiksem okslikkus ja kõverus) materjalide suuremale väljatulekule.

5. Metsamajandusliku vaate all lk 3 kirjutate „Eesmärgi selgitus: Metsakuivendamise eesmärk on pinnavee ärajuhtimine, et parandada metsamulla õhustatust ja toitainete kättesaadavust. Selle tulemusel kasvab puistu kiiremini ja paraneb puidu kvaliteet. Kuivendus soodustab metsade uuenemist, lihtsustab nende majandamist ning loob paremad tingimused metsas liikumiseks.“

Teeme ettepaneku täiendada teksti ja lisada metsamulla kahjustuste vähendamine metsa ülestöötamisel ja veol. Mullastiku kahjustuste vältimine ja vähendamine on praegu hiljuti vastu võetud mulladirektiivi eesmärkide valguses oluline väljund.

6. Lk 5 „Riigimaadelt tulu teenimise võimaluste mitmekesistamine ning metsamajandamiseks vajaliku taristu ja ligipääsude (metsateed) seisundi tagamine“

Eesmärk: Väärtustame **majandusmetsade maad** läbi metsakuivendussüsteemide korrashoiu.

Eesmärgi selgitus: RMK toob oma maaportfellis pildile uued ärisuunad ja seob need maakasutuse eesmärgistamisega. Metsakuivendussüsteemide, sh metsateede korrashoid annab võimaluse tõsta **eesmärgita maaüksuste** kinnisvaralist väärtust ja muuta lihtsamaks uute arendusprojektide algatamise võimalusi.“

Ettepanek on kogu peatükk paremini lahti kirjutada. Jutt on majandusmetsade maade väärtustamisest, aga jääb ebaselgeks, mida mõeldakse „eesmärgita maaüksuste“ all majandusmetsas. Täiendavat selgitust vajaks, missugustest tehnorajatistest on jutt ja missugustest lisanduvatest maadest. Kahjuks ei ole eesmärgi, mõõdikute ja tegevuste vahel selget seost.

7. Lk 6 ökoloogilise vaate „Tegevused“ all kirjutate: „... sulgeb metsamajanduslikku funktsiooni mitteomavad kraavid maaparandusobjektide äärealadel, kui need kahjustavad märgalasid“. Ettepanek on teksti täiendada, selgitades, kuidas mõjutab kraavide sulgemine maaparandusobjektile olevaid teisi maaomanikke ja kuidas tehakse maaomanikega kokkuleppeid.

8. Lk 8 sotsiaalse vaate all toote välja „Eesmärk: RMK hoiab oma tegevuse toetamiseks vajalike teede ja kuivendussüsteemide baastaset, arvestades maaomandi muutusi. Koostöös kohalike omavalitsustega koostatakse iga KOV-i kohta riigimetsa tervikkava, mis loob aluse taristu ühise kasutamise ja optimeerimise kokkulepetele.“

Oleme nõus, et kokkulepped taristu ühiseks kasutamiseks on vajalikud. Samas, soovime antud punktis rõhutada, et tervikkava koostamine ei ole seadusega RMK-le antud kohustus ning selgitada, millist õiguslikku funktsiooni kava täidab.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Parro

metsaosakonna juhataja

Arvi Toss, 626 0749

arvi.toss@kliimaministeerium.ee